

MOTERŲ INFORMACIJOS CENTRAS

2003 M. VEIKLOS IR FINANSINĖ ATASKAITA

Moterų informacijos centro misija – padėti įgyvendinti lygių galimybių politiką, šviečiant ir informuojant visuomenę lyčių lygybės klausimais.

Moterų informacijos centro tikslai:

- siekti vyrų ir moterų lygių teisių, pareigų ir galimybių;
- keisti patriarchalinį visuomenės požiūrį į moters vietą ir vaidmenį visuomenėje;
- stiprinti moterų pasitikėjimą savimi.

Įgyvendindamas misiją bei tikslus Moterų informacijos centras 2003 m. vykdė šiuos projektus:

- Baltijos šalių moterų informacinių centrų bendradarbiavimas (rėmė Šiaurės Ministrų Taryba);
- ES Struktūrinių fondų teikiamos galimybės (rėmė Baltijos Amerikos partnerystės programa);
- Informacinė švietėjiška kampanija “Gyvenimas be prievartos” (rėmė Jungtinių Amerikos Valstijų ambasada);
- Moterys – moterims! (rėmė Phare Access programa);
- Moterų galių ir įgūdžių stiprinimas per informacines technologijas bei ryšių tinklo plėtimas (rėmė Japonijos vyriausybė ir Jungtinių Tautų vystymo programa);
- Mūsų teisė - gyventi be smurto ir prievartos (rėmė Jungtinių Tautų plėtros fondas moterims);
- Lyčių lygybės aspektas Lietuvos politikoje (rėmė Norvegijos vyriausybė ir Jungtinių Tautų vystymo programa);
- Sveikatos priežiūros įstaigų vaidmuo teikiant pagalbą moterims smurto aukoms (rėmė Jungtinių Tautų gyventojų fondas);
- Tiltai (rėmė Šiaurės ministrų taryba).

2003 m. Moterų informacijos centro leidiniai:

- Moterų nevyriausybinių organizacijų Lietuvoje sąvadas (tiražas -1 000 egz.);
- Mūsų teisė gyventi be prievartos (13 200 egz.);
- Plakatas smurtautojams “Jei konfliktus sprendi prievarta, žinok apie atsakomybę”(800 egz.);
- Plakatas “Būk stipri, apgink save, kreipkis pagalbos” (1 000 egz.);
- Skrajutė smurto aukoms “Kur kreiptis pagalbos Alytaus apskrityje” (1 000 egz.);
- Skrajutė smurto aukoms “Kur kreiptis pagalbos Kauno apskrityje”(1 600 egz.);

- Skrajutė smurto aukoms “Kur kreiptis pagalbos Klaipėdos apskrityje”(1 600 egz.);
- Skrajutė smurto aukoms “Kur kreiptis pagalbos Marijampolės apskrityje”(1000 egz.);
- Skrajutė smurto aukoms “Kur kreiptis pagalbos Šiaulių apskrityje”(1 000 egz.);
- Skrajutė smurto aukoms “Kur kreiptis pagalbos Vilniaus apskrityje” (42 000 egz.);
- Teisiniai patarimai smurtą patyrusiai moteriai (1 000 egz.);
- Valstybinė moterų ir vyrų lygių galimybių 2003 – 2004 metų programa (1 000 egz.).

2003 m. Moterų informacijos centras surengė konferenciją:

- Sveikatos priežiūros įstaigų vaidmuo teikiant pagalbą moterims, smurto aukoms.

2003 m. surengti seminarai:

- Europos Sąjungos Struktūrinių fondų teikiamos galimybės;
- Geros patirties pavyzdžiai bendraujant su politikais JAV;
- Gyvenimo aprašymo ruošimas ir prisistatymas darbdaviui;
- “Lyčių lygių galimybių aspektas Lietuvos politikoje” darbdaviams ir profsąjungų atstovams;
- “Lyčių lygių galimybių aspektas Lietuvos politikoje: teisinė aplinka” ministerijų atstovams;
- Moteris ir socialinė politika;
- Moters aktyvumo ugdymas;
- Moterų užimtumo stiprinimas;
- “Savivaldybių vaidmuo užtikrinant lyčių lygių galimybių politiką” Baltijos šalių savivaldybių atstovams;
- 3 seminarai “Savimi pasitikinčios moters ugdymas”;
- 5 seminarai “Sveikatos priežiūros įstaigų vaidmuo teikiant pagalbą moterims, smurto aukoms”;
- 7 Seminarai “Lyčių lygių galimybių aspektas Lietuvos politikoje” savivaldybių darbuotojams.

2003 m. surengtos apskritojo stalo diskusijos:

- Europos Sąjungos Struktūrinių fondų teikiamos galimybės;
- Kompiuterio pradmenų ir interneto kursai bedarbėms moterims – nauda ar laiko švaistymas;
- Moterų informacijos centro, Vilniaus m. Motinos ir vaiko pensiono darbuotojų ir Vilniaus gimdymo namų personalo susitikimas bendradarbiavimo gairėms aptarti;
- Parama sveikatos įstaigoms teikiant pagalbą smurto aukai;
- Problemos teikiant paslaugas smurto aukoms - kaip jas spręsti;

- Susitikimas su Europos moterų lobistinės organizacijos atstove p. Mary Kelly;
- Teisinė bazė šeimos problemoms spręsti Lietuvoje;
- 2 diskusijos “Kaip kompleksiskai spręsti buitinio smurto problemą”;
- 2 diskusijos “Vilniaus gimdymo namų personalo požiūris į sveikatos priežiūros įstaigos vaidmenį teikiant pagalbą moterims smurto aukoms”.

2003 m. Moterų informacijos centras:

- Atsakė į 4577 elektroninius paklausimus;
- Atsakė ir konsultavo 1205 telefonu skambinusiems asmenims;
- Skaitė 94 pranešimai;
- Suorganizavo ECDL kursus moterims;
- Surengė Informacinio portalo moterims pristatymą visuomenei (portalą per 3 mėn. aplankė 8500 lankytojų).

2003 m. Moterų informacijos centras (toliau MIC) vykdė 9 projektus. MIC nuo 1999 m. metų palaiko Moterų informacijos centro elektroninį tinklą, kuris aptarnauja 170 užsiregistravusių dalyvių. Be to, sukurtas atskiras tinklas, kurio vartotojai gauna informaciją anglų kalba. Siunčiama medžiaga diferencijuojama ir pagal atskiras interesų grupes: lyčių studijų centrams; institucijoms ir organizacijoms, dirbančioms smurto prieš moteris mažinimo srityje; savivaldybėms.

Igyvendinant informacinį švietėjišką projektą “Gyvenimas be prievartos” Raseiniuose, Kėdainiuose, Kretingoje, Klaipėdoje, Šakiuose bei Marijampolėje centrinėse aikštėse buvo bendraujama su vietos gyventojais, platinama informacinė medžiaga apie smurtą prieš moteris, joms teikiamą pagalbą, apie moterų ir vyrų lygias galimybes, apie moterų teises darbo rinkoje, seksualinį priekabiavimą, socialines garantijas. Konsultavo psichologės, socialinės darbuotojos, teisininkė, buvusi policijos pareigūnė, savanorės. Buvo suteiktos konkrečios konsultacijos moterims. Tuo pačiu vykdavo seminarai vietos bendruomenei bei pareigūnams apie pagalbą buitinio smurto aukoms. Vietos gyventojų nuomonė apie akcijas buvo labai teigiama, jie dėkojo “už atliekamą kilnų darbą”. Didžioji dauguma miestelėnų sakė, kad smurtas šeimose egzistuoja, bet apie tai bijoma kalbėti. Visuose miestuose vietos žiniasklaida (vietinės ir regioninės televizijos, radijai, laikraščiai) plačiai nušviesdavo akciją.

Tokie renginiai suaktyvino vietos pareigūnų darbą bei bendradarbiavimą, sprendžiant smurto prieš moteris problemą. Buvo atkreiptas bendruomenės dėmesys į tai, kad problema, nors apie ją ir nekalbama, niekur pati savaime nedingsta, ir kad smurto aukoms būtina aplinkinių parama ir pagalba. Policijos departamentas, Teisingumo ministerija, LR Seimas suteikė mikroautobusus akcijų vykdymui.

2003 m. birželio mėn. Vyriausybė patvirtino Valstybinę moterų ir vyrų lygių galimybių programą 2003 – 2004 m. MIC šią programą išleido atskiru leidiniu kartu su Moterų nevyriausybinių organizacijų Lietuvoje sąvadu. Moterų nevyriausybinių organizacijų Lietuvoje sąvadas - tai duomenys apie daugiau nei 90 įvairiausių visoje šalyje veikiančių moterų organizacijų. Leidiniai skirti valstybės tarnautojams, žurnalistams, studentams, nevyriausybinių organizacijų nariams ir visiems, besidomintiems lyčių lygybe. Valstybinei 2003-2004 moterų ir vyrų lygių galimybių

programai įgyvendinti reikalingos ir moterų nevyriausybinės organizacijos. Sąvade moterų NVO suskirstytos pagal devynias programos sritis, todėl labai lengva greitai rasti reikiamą kontaktą.

6 savivaldybėse: Širvintų, Prienų, Šilutės, Biržų, Druskininkų ir Zarasų buvo surengti seminarai “Lyčių lygybės aspektas Lietuvos politikoje”.

2002 m. interneto puslapyje www.lygus.lt/gm parengta lyčių lygybės integravimo aspekto duomenų bazė buvo pildoma ir plečiama. Nuorodą į šį puslapį įdėjo visų LR ministerijų interneto svetainės. Puslapyje yra diskusijų langas, kuriame norintys diskutuoja apie realią moterų ir vyrų padėtį. Svetainės lankytojai uždavė virš 70 klausimų. Taip pat yra puslapis anglų kalba, kurį užsienio lektoriai savo parnešimuose, skaitomuose užsienyje nurodo kaip informacijos šaltinį. Per metus puslapis išsiplėtė ir tapo naujai sukurto informacinio portalo moterims dalimi.

Informacinis portalas moterims oficialiai buvo pristatytas spalio 10 d., o per nepilnus tris mėnesius jį aplankė 8500 internautų. Portalo adresas: www.lygus.lt. Čia talpinama informacija, susijusi su moterų teisėmis, informacija apie moterų padėtį Lietuvoje bei užsienio geros patirties pavyzdžiai. Sukaupiti duomenys suskirstyti į šias sritis: jau minėtas lyčių lygybės aspektas, moteris politikoje ir valdyme, smurtas prieš moteris, moteris versle, švietimas, sveikata bei Lietuvos moterų NVO duomenų bazė lietuvių ir anglų kalbomis. Pirmąją moterų organizaciją rodyklę MIC sudarė ir išleido atskiru leidiniu dar 1996 m., vėliau (1998 ir 2000 m.) išleisti atnaujinti leidimai. 1999 metais, informacinėms technologijoms tampant vis prieinamesnėmis, buvo sukurta duomenų bazė internete. Technologijos tobulėja nuolat, auga informacijos poreikis, todėl 2003 m. duomenų bazė buvo pilnai atnaujinta, patobulinta paieška. Dabar joje duomenis yra pateikusi 101 organizacija (2002 m. buvo žinomos 73), kurios siekia moterų padėties gerinimo.

Internetinėje MIC svetainėje publikuojamas elektroninis biuletėnis “Moters pasaulis”, kurio nauji numeriai buvo rengiami kas 2 mėnesiai. Pagal projektą „Moterys moterims!“ paruošti 6 elektroninio informacinio biuletėnio “Moters pasaulis” numeriai. Pagrindinė straipsnių tema – moterų bedarbystė, smurtas prieš moteris, šeimos reikalai, o taip pat moterų skatinimas veiklai ir norui tobulėti. „Moters pasaulyje“ spausdinamos naujienos apie kitų Lietuvos regionuose esančių moterų NVO veiklą, renginius, pasiekimus. Tokios publikacijos suteikia informaciją apie veiklą regionuose.

Buvo parengta ir transliuota per Lietuvos nacionalinį radiją 13 laidų. 10 iš jų buvo rengiamos visose 10 Lietuvos apskričių ir skirtos bedarbėms bei socialinėje atskirtyje esančioms moterims. Reportažų metu kalbėjo pačios moterys bedarbės. Jų amžius, socialinė padėtis, išsilavinimas buvo labai įvairus, todėl galima teigti, kad buvo išklaustytos pačios įvairiausios nuomonės ir problema plačiai atskleista. Taip pat buvo išklausoma kita pusė: darbo biržų rajonuose darbuotojai, socialinės globos ir rūpybos skyriaus darbuotojai, rajonų merai, vicemerai, vietos verslininkai, moterų nevyriausybinių organizacijų atstovės. Aplankytų rajonų bei kaimų bendruomenių gyventojai, kalbintos moterys akcentavo, kad yra paliktos likimo valiai. Didžiausia problema - atsakingų valstybinių organizacijų dėmesio stoka. Kitos trys laidos buvo skirtos bendrai moterų nedarbo problemai, EMLO atstovės vizitui į Lietuvą bei Moterų NVO duomenų bazei pristatyti.

Jau keleri metai vasario 14 d. pasaulyje atkreipiamas visuomenės dėmesys į seksualinį smurtą prieš moteris. Tą dieną daug kur vaidinama Eve Ensler pjesė „Vaginos monologai“. Išimtinės teises pasinaudoti E.Ensler pjesė gavo ir Moterų informacijos centras. Remiant Jungtinių tautų plėtros fondui moterims buvo pastatyta radijo pjesė, kurią režisavo teatro režisierius J.Vaitkus, vaidino aktorės Eglė Aukštakalnytė, Dalia Storyk ir Adrija Čepaitė. Sukrečianti pjesė transliuota per Lietuvos nacionalinį radiją, atskirai buvo išleistas pjesės tekstas.

2003 m. kartu su Vilniaus gimdymo namais toliau buvo vykdomas projektas „Sveikatos priežiūros įstaigų vaidmuo teikiant pagalbą moterims smurto aukoms“. Šios gydymo įstaigos personalas buvo apmokytas, kaip bendrauti su moterimis apie smurtą, kaip atpažinti smurto auką, kaip su ja bendrauti. Moterims buvo teikiama informacija, kur kreiptis pagalbos patyrus smurtą šeimoje, kur tikėtis konsultacijų ar prieglobsčio. Projekto sėkmę įrodo ir tai, kad per aštuonis mėnesius, kai ligoninėje gydėsi apie 5000 moterų, buvo išplatinta 20000 skrajučių. Metų pabaigoje, siekiant kuo plačiau paskleisti iniciatyvą kitose sveikatos priežiūros įstaigose, buvo surengta konferencija „Sveikatos priežiūros įstaigų vaidmuo teikiant pagalbą moterims, smurto aukoms“ savivaldybių gydytojams, ginekologams, krizių centrų atstovams. Konferenciją padėjo surengti LR Seimo Sveikatos reikalų komiteto pirmininkė. Konferencijos dalyviai parengė pasiūlymus, kaip mažinti šeiminių smurtą ir efektyviai padėti jo aukoms, kurie buvo perduoti LR Prezidentui, LR Seimui ir LR Vyriausybei.

Baltijos šalių moterų informacinių centrų bendradarbiavimas, Šiaurės Ministrų tarybos remiamas antri metai siekia, kuo glaudesnio Baltijos šalių moterų NVO bendradarbiavimo. Tuo tikslu Latvijoje buvo surengta moterų NVO mugė ir seminaras, kad norinčios bendradarbiauti skirtingų šalių moterų NVO turėtų galimybę pabendrauti akivaizdžiai. Visų Lietuvos moterų NVO, ieškančių partnerių kitose Baltijos šalyse prašymai buvo perduoti atitinkamoms Latvijos ir Estijos moterų organizacijoms. Šis projektas MIC suteikė galimybes susirasti partnerius Šiaurės šalyse.

2003 m. buvo labai svarbūs siekiant tinkamai pasirengti Europos Sąjungos struktūrinių fondų skiriamų lėšų įsisavinimui, rengiant aktualias ir kokybiškas paraiškas. MIC vykdė projektą „ES Struktūrinių fondų teikiamos galimybės“, kurio tikslas - informuoti Lietuvos moterų NVO apie ES struktūrinius fondus, bei jų teikiamas galimybes, o taip pat numatyti veiklos perspektyvas ir prioritetus bendrai veiklai. Pirmojo seminaro metu moterų NVO supažindintos su ES struktūriniais fondais ir jų finansavimo sritimis, partnerių paieška ES šalyse narėse ir kandidatėse. Apskrito diskusijų stalo metu moterų NVO buvo supažindintos su ES struktūriniais fondams pateikiamų paraiškų struktūra bei reikalavimais. Daugiau dėmesio seminare buvo skirta Europos socialiniam fondui, aptartos Valstybinės moterų ir vyrų lygių galimybių 2003-2004 metų programos sritys, kurios bus finansuojamos iš Europos socialinio fondo. Be to, šio renginio metu buvo pristatyta EQUAL programa.

Moterų informacijos centras ir toliau lieka pagrindiniu informacijos laidininku tarp moterų organizacijų ir valstybinių institucijų bei visų, besidominčių lyčių lygybės problematika. MIC ir toliau teikia konsultacijas naujai įsikūrusioms moterų NVO. 2003 m. MIC atstovės dalyvavo steigiant ir stiprinant Moterų užimtumo centrus

Jurbarke, Šilutėje, Šilalėje, Klaipėdoje ir Skuode, vedant seminarus bedarbėms moterims Marijampolės ir Tauragės apskrityse.

Lietuvos moterų organizacijų dalyvavimas Europinėje moterų lobistinėje organizacijoje, Lietuvai tapus pilnateise ES nare yra svarbus ir būtinas, todėl MIC ilgą laiką esantis Europos moterų lobistinės organizacijos (EMLO) asocijuotu nariu, ėmėsi iniciatyvos ir pakvietė EMLO narę atvykti į Lietuvą ir atsakyti į Lietuvos moteris dominčius klausimus apie EMLO veiklą. Į Lietuvą sutiko atvykti p. Mary Kelly, kuri yra Airijos nacionalinės moterų tarybos pirmininkė bei atstovauja Airijai Europos moterų lobistinėje organizacijoje.

Moterų informacijos centro darbuotojos, Valdyba ir savanorės bendravo ne tik su vietos žurnalistais, bet ir užsienio. Vien tik Šiaurės šalių žurnalistams davė 5 interviu. Regioniniams bei visiems vietiniams Lietuvos laikraščiams buvo pateikta 11 straipsnių apie lyčių lygias galimybes Lietuvoje, moterų teises, smurto prieš moteris problemą ir pan. Moterų informacijos centrą vis dažniau aplanko užsienio studentai, apie Centrą sužinoję dar savo šalyje, tai rodo kad MIC žinomumas auga. MIC narės dalyvavo radijo laidose, davė interviu televizijoms bei dienraščiams ir laikraščiams, tarp jų ir užsienio.

Moterų informacijos centre esanti biblioteka 2003 m. buvo papildyta naujais leidiniais, ji išlieka populiari tarp studentų bei visų, besidominčių lygiomis lyčių galimybėmis.

Moterų informacijos centro atstovės dalyvavo kuriant Lietuvos nacionalinio moterų forumą prie LR Seimo šeimos ir vaiko reikalų komisijos ir yra jo valdyboje, taip pat dirba darbo grupėje būsimos komisijos Nevyriausybinių organizacijų klausimais prie LR Vyriausybės nuostatams rengti. MIC parengė keletą oficialių kreipimųsi į LR Vyriausybę, Seimą, LR Prezidentą dėl smurto prieš moteris mažinimo, įstatymų, gerinančių moterų padėtį.

LR Ministras pirmininkas 2003 m. apdovanojo Moterų informacijos centrą “Už ryšio ir tinklų sukūrimą bei palaikymą tarp visų moterų nevyriausybinių organizacijų”.

MIC narės dalyvavo 40 įvairių renginių Lietuvoje ir 24 užsienyje, skirtų moterų padėčiai gerinti, kur pasisakė už moterų teises.

Narystė:

Moterų informacijos centras yra asocijuotas Europos moterų lobistinės organizacijos, Karato koalicijos bei Tarptautinio vystymosi draugijos narys.

Rėmėjai:

Baltijos Amerikos partnerystės programa;
Norvegijos vyriausybė ir Jungtinių Tautų vystymo programa;
Šiaurės ministrų taryba;
Jungtinių Tautų gyventojų fondas;
Phare Access 2000;
Jungtinių Amerikos Valstijų ambasada;
Japonijos vyriausybė ir Jungtinių Tautų vystymo programa;
Atviros Lietuvos fondas.

2003 gautos lėšos projektų įgyvendinimui (Lt):

Baltijos Amerikos partnerystės programa (4 000);

Norvegijos vyriausybė ir Jungtinių Tautų vystymo programa (82 500);

Šiaurės ministrų taryba (26 600);

Jungtinių Tautų gyventojų fondas (80 200);

Phare Access 2000 (34 000);

Jungtinių Amerikos Valstijų ambasada (10 500);

Japonijos vyriausybė ir Jungtinių Tautų vystymo programa (47 400);

Atviros Lietuvos fondas (13 500).

Viso - 289 700 Lt

Išlaidos (Lt):

Seminarų išlaidos - 67 800;

Leidiniai - 38 200;

Radijo laidos - 3 500;

Auditas - 6 900;

Organizacinės išlaidos - 35 100;

Darbo užmokestis - 74 200;

Honorarai - 63 100.

Viso: 288 800 Lt

Visuomeninė organizacija Moterų informacijos centras

Įstaigos kodas: 9191901

Buveinė: A. Jakšto 9-303, LT – 01105 Vilnius

Hansa bankas

Banko kodas: 73000

Atsiskaitomoji sąskaita: 10002447972